

Як вести медичні записи в умовах війни

Із 12 травня дотримуйте нових правил ведення медичних записів і паперової первинно-облікової документації. Вони враховують технічні можливості надавачів медпослуг і рух пацієнтів в умовах воєнного стану. Що саме змінилося — читайте в консультації

Ольга Дубинаголовний редактор Expertus: Медзаклад

МОЗ скасувало спеціальний порядок ведення первинно-облікової документації, затверджений наказом від 28.02.2022 № 388. Цей документ втратив чинність згідно з [наказом МОЗ від 02.05.2022 № 719](#). Мета — привести нормативно-правові акти у відповідність до законодавства.

Замість окремого спецпорядку МОЗ унесло зміни до чинних наказів, що визначають правила ведення медичних записів. Відповідне рішення закріплене [наказом МОЗ «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України щодо забезпечення функціонування сфери охорони здоров'я у період воєнного стану» від 03.05.2022 № 727](#) (далі — Наказ № 727).

Відтепер правила ведення медичних записів **на період воєнного стану** містять накази МОЗ:

- [«Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і вироби медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків» від 19.07.2005 № 360](#) (далі — Наказ № 360; Правила № 360);
- [«Про затвердження Інструкції з визначення критеріїв перинатального періоду, живонародженості та мертвонародженості, Порядку реєстрації живонароджених і мертвонароджених» від 29.03.2006 № 179](#) (далі — Наказ № 179; Порядок № 179);
- [«Про затвердження Порядку направлення пацієнтів до закладів охорони здоров'я та фізичних осіб — підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та надають медичну допомогу відповідного виду» від 28.02.2020 № 586](#) (далі — Наказ № 586; Порядок № 586);
- [«Деякі питання ведення Реєстру медичних записів, записів про направлення та рецептів в електронній системі охорони здоров'я» від 28.02.2020 № 587](#) (далі — Наказ № 587; Порядок № 587);
- [«Про затвердження Порядку ведення Реєстру суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я в електронній системі охорони здоров'я» від 18.10.2021 № 2243](#) (далі — Наказ № 2243).

УВАГА

Нові норми діють із 12 травня

Наказ № 727 діє протягом періоду дії воєнного стану в Україні та тридцяти днів після його припинення або скасування

Найважливіше нововведення, яке містив і скасований спецпорядок, це дозвіл за відсутності технічної можливості вести медичні записи в електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ), робити їх **на паперових формах первинно-облікової документації**. У такому разі норми [Порядку № 587](#) не застосовуються (п. 7 Наказу № 587).

Коли необхідно внести зазначені медичні записи до Реєстру після появи відповідної технічної можливості в системі, дивіться в Таблиці 1.

Таблиця 1

Відсутність технічної можливості, год поспіль	Внесення даних в ЕСОЗ після появи технічної можливості
менше 24	Одразу
24—48	Впродовж двох робочих днів
понад 48	За можливості та якщо це не перешкоджатиме наданню медичної або реабілітаційної допомоги пацієнтам

Так само зберігається **дозвіл не реєструватися** в Реєстрі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я згідно з Порядком № 2243. Умова — відсутність технічної можливості здійснення електронної взаємодії з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань ([п. 2 Наказу № 2243](#)).

Далі розглянемо докладніше, у яких випадках можна вести паперові форми первинно-облікової документації замість медичних записів в ЕСОЗ.

Рецепти

На період дії воєнного стану МОЗ дозволило у разі відсутності технічної можливості замість електронних рецептів на лікарські засоби, які підлягають реімбурсації, виписувати **паперові рецепти** відповідно до [Правил № 360](#).

Відпуск лікарських засобів, які підлягають реімбурсації, здійснюється відповідно до виду пред'явленого рецепта.

До того ж лікарі, які надають первинну медичну допомогу мають виписувати рецепти на ліки незадекларованим у них пацієнтам.

В означених випадках положення [Правил № 360](#) і [Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, затверджених Наказом № 360](#), щодо виписування рецептів виключно в електронній формі через ЕСОЗ стосовно лікарських засобів, які підлягають реімбурсації, не застосовуються ([п. 5-1 Правил № 360](#)).

Правила виписування **електронних рецептів** на ліки, що підлягають реімбурсації, теж змінилися. Зокрема, на період дії воєнного стану е-рецепти на препарати інсуліну та лікарські засоби для лікування нецукрового діабету можна виписувати на підставі призначення, яке вніс до ЕСОЗ лікар ПМД. Умова — в ЕСОЗ є попереднє аналогічне

призначення, створене лікарем-ендокринологом ([п. 2 розд. IV Правил № 360](#)). Докладніше дивіться в Таблиці 2.

Таблиця 2

Було	Стало
<p>2. Виписати рецепт на лікарський засіб, який підлягає реімбурсації, має право лікар, якого пацієнт (його законний представник) обрав за декларацією про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу (далі — лікар, який надає ПМД), у встановленому законодавством порядку, з урахуванням абзаців другого — четвертого цього пункту.</p> <p>Електронні рецепти на препарати інсуліну та лікарські засоби для лікування нецукрового діабету виписуються лікарями за спеціальностями «Ендокринологія», «Дитяча ендокринологія», а також лікарями, які надають первинну медичну допомогу, при наявності медичного запису про медичний огляд, надання консультації або лікування, у тому числі за результатами надання первинної медичної допомоги, в реєстрі медичних записів, записів про направлення та рецептів в центральній базі даних електронної системи охорони здоров'я, який містить відомості щодо відповідного медичного призначення та внесений лікарем, який працює за зазначеною спеціальністю.</p> <p>Електронні рецепти на лікарські засоби для лікування розладів психіки та поведінки виписуються лікарями за спеціальностями «Психіатрія», «Дитяча психіатрія».</p> <p>Електронні рецепти на лікарські засоби для лікування епілепсії виписуються лікарями за спеціальностями «Психіатрія», «Дитяча психіатрія», «Неврологія», «Дитяча неврологія».</p>	<p>2. Електронні рецепти на лікарські засоби, які підлягають реімбурсації, виписуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) електронні рецепти на препарати інсуліну та лікарські засоби для лікування нецукрового діабету виписуються лікарями за спеціальностями «Ендокринологія», «Дитяча ендокринологія» (далі — лікарі — ендокринологи); 2) електронні рецепти на лікарські засоби для лікування розладів психіки та поведінки виписуються лікарями за спеціальностями «Психіатрія», «Дитяча психіатрія»; 3) електронні рецепти на лікарські засоби для лікування епілепсії виписуються лікарями за спеціальностями «Психіатрія», «Дитяча психіатрія», «Неврологія», «Дитяча неврологія»; 4) лікарі, які надають первинну медичну допомогу (далі – лікар, який надає ПМД) виписують електронні рецепти на лікарські засоби:<ul style="list-style-type: none"> • зазначені в підпунктах 1—3 цього пункту — тільки на підставі відповідного призначення, внесеного до електронної системи охорони здоров'я лікарем відповідної спеціальності; • не зазначені в підпунктах 1—3 цього пункту. <p>На період дії воєнного стану електронні рецепти на препарати інсуліну та лікарські засоби для лікування нецукрового діабету можуть виписуватися на підставі призначення, внесеного до електронної системи охорони здоров'я лікарем, який надає ПМД, що створюється за умови наявності в електронній системі охорони здоров'я попереднього аналогічного призначення, створеного лікарем-ендокринологом.</p>

Свідоцтво про народження

Із дня введення воєнного стану і до 12 травня лікарі не формувати медичні висновки про народження. Тепер їх **не треба** формувати за відсутності технічної можливості.

Натомість для всіх випадків, в яких згідно з [Порядком № 179](#) до початку війни формували такий медвисновок, видавайте [Медичне свідоцтво про народження](#) (форма № 103/о). Випишіть його згідно з [Інструкцією щодо заповнення та видачі медичного свідоцтва про народження, форма № 103/о, затвердженою наказом МОЗ від 08.08.2006 № 545 \(п. 5 Порядку № 179\)](#).

Водночас досі чинний [наказ МОЗ «Про забезпечення реєстрації новонародженої дитини в умовах воєнного стану» від 04.03.2022 № 407](#). Він визначає [порядок видачі](#) Медичного свідоцтва про народження або довідки довільної форми для малюків, які народжуються під час війни.

Також МОЗ наголошує, що видавати одночасно паперове медичне свідоцтво про народження та формувати медичний висновок про народження заборонено.

СИТУАЦІЯ

Як реєструвати новонароджену дитину в умовах воєнного стану

Направлення

На період дії воєнного стану МОЗ дозволило замість електронних направлень за відсутності технічної можливості випишувати направлення в паперовій формі. У такому разі вимоги [Порядку № 586](#) не застосовуються ([п. 4 Наказу № 586](#)).

«Як вести медичні записи в умовах війни». О. Дубина

Публікація Системи «Expertus: Медзаклад»

Докладніше: <https://1med-vip.expertus.ua/#/document/16/33343/bssPhr2/?of=copy-d38791a12f>